

בכניסת שבת] **בתוכן** של הגגות או החצרות והקרפפות, ומותר לטלטלן מזו לזו.

ולא לכלים ששבתו בתוך הבית והוציאן אחר כך לחצר, שאת אלו אסור להוציא מחצר לקרפף.

דאי כרבנן, הא סברי [לקמן דף פט א] שחצר וקרפף שני "מיני" רשויות הן ואסור לטלטל מזו לזו אפילו כלים ששבתו בחצר ולא בבית.

ולדעת רבנן, היה לו לרב הונא בריה דרב יהושע לאסור לטלטל בכל הקרפף [נתבאר על פי רש"י⁶⁹].

ותמהינן: **לרבי שמעון נמי** יהא אסור לטלטל בכל הקרפף — ואף שאותו חלק שנזרע ואינו מוקף לדירה אינו גדול מבית סאתים — **דכיון דמיירי הכא דנזרע רובו, הוי ההיא מיעוטא** המוקף לדירה **בטיל** ליה כד-א **לגבי רובה** שאינו מוקף לדירה, והוה ליה האי קרפף, היקף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה, **ואסור!**

גמורות. ואם נפרצה המחיצה שבין שתי הרשויות אסור לטלטל בהן כלל, כיון דנפרצה כל אחת לרשות האסור לה.

ולכן, הכא, שחלק מן הקרפף הרי הוא מוקף לדירה והוי ליה "חצר", וחלקן שאינו מוקף לדירה הוי ליה "קרפף" — שהן שני "מיני" רשויות ש"נפרצו" זו לזו — היה לנו לאסור לטלטל בהן.

ומדקאמר רב הונא בריה דרב יהושע אם החלק שאינו מוקף לדירה אינו גדול מבית סאתים מותר לטלטל בכל הקרפף, על כרחך:

כמאן אמרה רב הונא בריה דרב יהושע?

כרבי שמעון, דסבירא ליה דחצר [שהיא כמו קרפף המוקף לדירה] וקרפף [שאינו מוקף לדירה, ואינו יותר מבית סאתים] כרשות אחת הן.

דתנן: רבי שמעון אומר: אחד גגות הבתים, ואחד חצרות, ואחד קרפפות שלא הוקפו לדירה, **רשות אחת הן לכלים ששבתו** [שהיו

כלא הוקף לדירה, דהא הוי כולו גינה, ובגינה לא מהני הוקף לדירה].

69. דעת רש"י כאן, שאסור לטלטל אף לרבי שמעון — כלים ששבתו בבית והוציאן לחצר, ומשום דאף לרבי שמעון בית וקרפף שתי מיני רשויות הן, וכשם שאסור לטלטל מן הבית לקרפף, אסור לטלטל לקרפף כלים ששבתו בבית ויצאו לחצר, [ועל פי דרכו, נתבאר].

אבל הרבה ראשונים חלקו עליו, וסוברים שלדעת רבי שמעון אין כלל איסור טלטול בשתי מיני רשויות, ואף מבית לקרפף מותר לטלטל

כשהן של אדם אחד, דלא סבירא ליה כלל איסור מחודש זה. ולא אמר רבי שמעון אלא, שכלים ששבתו בביתו "של זה" ויצאו לחצירו אסור להוציאם לקרפף של "אחר". שאילו לא שבתו בבית היה מותר — לדעת רבי שמעון — להוציאם אף מחצר של זה לקרפף של זה אף שלא עירבו זה עם זה, שלא נאסר לדעתו לטלטל מרשות של זה לרשות של זה אלא מן הבית לחצר או לקרפף, או לכלים ששבתו בביתו של זה ובא להוציאם לחצר או לקרפף של אחר. [ראה כל זה בריטב"א כאן, ובביאור הלכה סימן שע"ב ד"ה או לגג].

אלא אי איתמר — הא דרב הונא בריה דרב יהושע — **הכי איתמר** [וקאי רב הונא בשיטת רבנן דרבי שמעון]:

מדאמרין "נזרע רוב אסור", איכא למידק: **הא מיעוטא** [אם נזרע מיעוטו של קרפף] **שרי!**

ועל כך **אמר רב הונא בריה דרב יהושע**:

לא אמרן דבנזרע מיעוטא שרי, **אלא דלא הוי** — המיעוט שנזרע — **בית סאתים**, שהוא שטח שאינו חשוב ליבדל משאר ההיקף, ואינו חשוב ליתן לו שם "קרפף" בפני עצמו. ולפיכך אינו אוסר "החצר" שנפרצה לו.

אבל אם היה המיעוט שנזרע, **בית סאתים** בצמצום, חשוב הוא ליתן לו שם בפני עצמו, ונקרא: קרפף שלא הוקף לדירה, ולפיכך **אסור** לטלטל בכל ההיקף שהרי החלק המוקף לדירה הוי "חצר", והחלק שאינו מוקף לדירה הוה ליה "קרפף", וחצר וקרפף שנפרצו זו לזו אסור לטלטל בשתייהן.

[וכל שכן שאסור, אם היה יותר מבית סאתים, דהוי ליה נפרץ לכרמלית].

כמאן? כרבנן, הסוברים שחצר וקרפף שתי מיני רשויות הן ואסור לטלטל מזו לזו, וממילא כשהן "פרוצות" זו לזו, הוי ליה כל אחת, רשות שנפרצה במלואה למקום האסור לה, ואסור לטלטל בהן כלל.

ורב ירמיה מדיפתי מתני — הא דרב הונא בריה דרב יהושע — שלא בא להחמיר על בית סאתים בצמצום ולאוסרו, אלא לקולא קאמר [וקאי רב הונא בשיטת רבי שמעון], והכי קאמר:

הא מיעוטא שרי:

ועל כך **אמר רב הונא בריה דרב יהושע**:

לא אמרן, אלא שהיה המיעוט שנזרע, **בית סאתים** בצמצום [וכל שכן פחות מבית סאתים], דאז מותר לטלטל בכולו ואף דכשתי רשויות הן [שהרי חלקו חצר וחלקו קרפף], מכל מקום שרי, דחצר וקרפף רשות אחת הן.

אבל אם היה המיעוט שנזרע יותר מבית **סאתים**, דהוי אותו מיעוט היקף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה שדינו ככרמלית, **אסור** לטלטל בכל ההיקף, שהרי נפרץ החלק השני לכרמלית ואסור לטלטל בה.

וכמאן שרינן כשאין בחלק הנזרע יותר מבית סאתים? **כרבי שמעון**, הסובר שחצר וקרפף רשות אחת הן.

למדנו לעיל: **נטע רובו של קרפף הרי הוא כחצר, ומותר**:

אמר רב יהודה אמר אבימי: הא דאמרין שאין הנטיעה מבטלת שם היקף לדירה, **והוא שעשויון אצטבלאות**, שהיתה נטיעת האילנות שורות שורות, ונאה לשבת שם, ועדיין מקום דירה הוא.

ורב נחמן אמר: אף על פי שאין עשויון אצטבלאות.

מר יהודה, אקלע לבי רב הונא בר יהודה, חזנהו [ראה] **להנהו** קרפפות יותר מבית סאתים — שהוקפו תחילה לדירה, ואחר כך נטעו בו אילנות — **דלא עבידי אצטבלאות**, ואפילו הכי קא מטלטלי בגווייהו.

אם פריין בהיקף פירצה של אמה בלבד, שעדיין לא בטלו המחיצות, וגדר אותה אמה, [ושוב פריין אמה נוספת, סמוך לאמה הראשונה, וגדרה] עד שהשלימו על ידי כמה פרצות לפירצה יותר מעשר.

אלא, שמעולם לא היתה במחיצה פירצה אחת גדולה מעשר אמות כאחת. וכמו כן בשעה שגדר, הוא לא סתם פירצה של יותר מעשר אמות — מהו?

מי אמרינן, כיון שלא פריין יותר מעשר אמות בבת אחת, לא בטל מעולם ההיקף הראשון שלא הוקף לשום דירה.

או דילמא, כיון שאם לא היה גודר הפרצות, הן היו מצטרפות ליותר מעשר, והיה בטל ההיקף הראשון.

ונמצא שעל ידי שגדר כל פירצה בפני עצמה הועיל בכך לעשות שלא תהא פירצה יותר מעשר, ונחשב הדבר כהיקף חדש שעושה לשם דירה? (70)

אמר ליה [אין ידוע מי האומר — יעב"ץ]: לאו היינו דתנן: כל כלי עץ של בעלי בתים [שאינו עומד למכירה], שיעורן — כדי לטהר אותן מטומאתן אם ניקבו, ובטל מהם שם "כלי" — כרמונים שניקבו עד שרימונים שבתוכם נופלים ממנו.

אבל אם ניקבו פחות מכן, דרך בעלי בתים

אמר ליה מר יהודה לרב הונא בר יהודה: וכי לא סבר לה מר להא דאבימי — בתמיהה — דאמר אם אין נטועין אצטבלאות, בטלה דירה מהקרפיות, והוה ליה קרפף יותר מבית סאתים שאינו מוקף לדירה!?

אמר ליה רב הונא בר יהודה למר יהודה: אנא — כרב נחמן דלעיל סבירא לי, דאמר: אף על פי שאין עשוין אצטבלאות.

אמר רב נחמן אמר שמואל: קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה, ואחר כך פתח דירה לשם, דקיימא לן שאסור לטלטל בו [אלא אם כן תחילה פתח דירה לשם קודם ההיקף, ואחר כך הוקף] — כיצד הוא עושה, לתקנו שייחשב כמו "פתח ולבסוף הוקף"?

א. פורין בו בקרפף — במחיצות המקיפות את הקרפף — פירצה יותר מעשר אמות, שברוחב זה שוב אין שם "פתח" על הפירצה, אלא היא חשובה פירצה, המבטלת את המחיצות.

ב. וגודרו לקרפף שנית, ומעמידו, ומצמצם את פירצתו עד שתעמוד על עשר אמות בלבד, שמעתה יש לקרפף "פתח" ולא פירצה.

ואז מותר לטלטל שם. שהרי זה כמי שהקיף לקרפף אחר שפתח דירה לשם.

איבעיא להו:

70. וכתב בשפת אמת דאפילו לא גדר כל הפרצות, כל שעשה פירצה פחות מעשר אמות וגדרה, ואחר כך פריין להשלים פירצה ראשונה יותר מעשר, כיון דאם היה נוטל מה שגדר

70. וכתב בשפת אמת דאפילו לא גדר כל הפרצות, כל שעשה פירצה פחות מעשר אמות וגדרה, ואחר כך פריין להשלים פירצה ראשונה יותר מעשר, כיון דאם היה נוטל מה שגדר

להצניען להשתמש בהם לרימונים, ולפיכך לא בטל מהם שם "כלי".

ובעי חזקיה: ניקב הכלי נקב קטן כמוציא זית, וסתמו, וחזר וניקב — ליד המקום שסתמו — **כמוציא זית, וסתמו, וחזר וניקב עד שהשלימו למוציא רמון, מהו?**

ואמר ליה רבי יוחנן לחזקיה: רבי, שנית לנו משנת סנדל!

דתנן [ב"ח]: סנדל — שנטמא במדרס הזב, שנטמא אדם וכלים — שנפסקה אחת מאזניו עדיין הוא טמא מדרס, עד שייפסקו שתי אזניו, דאז לא חזי למדרס.

נפסקה אחת מאזניו ותיקנה, טמא מדרס, שהרי אפילו לא תיקנה, טמא מדרס, וכדאמרן.

נפסקה אוזן שניה — אחר שתיקן הראשונה — **ותיקנה, טחור (בה) מן המדרס** כיון שבין הכל נפסקו שתי אזניו מעת שנטמא. **אבל טמא הסנדל טומאת מוגע מדרס** [ככלי שנגע בדבר שנטמא במדרס הזב], שלענין טומאה זו עדיין "כלי" הוא, כיון שראוי לתשמיש אחר, ונטמא בטומאה זו באותה שעה שפרשה האוזן ממנו, ולא בטלה טומאה ממנו. (71)

ואמרת [אתה, חזקיה] עלה לפרושי: מאי שנא דכשנפסקה הראשונה לבדה, טמא הוא, ומשום דאמרין: הא קיימא עדיין אוזן שניה שלא נפסקה.

בנפסקה אוזן שניה — אחר שתיקן הראשונה — **נמי נימא: הא קיימא אוזן ראשונה המתוקנת, ואין הסנדל חסר אלא אוזן אחת?!**

ואמרת לן עלה: פנים חדשות באו לכאן, כלומר: אין אזנים חדשות הללו מהסנדל שדרסן הזב, ומטומאה הראשונה טיהרו שהרי אין זה סנדל ראשון. וכיון שכן פשט ליה רבי יוחנן לחזקיה: דהכא נמי גבי כלי שניקב וחזר וניקב איכא למימר: פנים חדשות של כלי באו לכאן ואין זה אותו כלי שנטמא.

וקרי עליה חזקיה על רבי יוחנן: לית דין בר אינש [אין זה — רבי יוחנן — בן אדם] אלא מלאך! ואיכא דאמרי: הכי קרי עליה: כגון דין בר נש זה הוא אדם גדול!

ועל כל פנים, נפשט נמי הספק שהסתפקו בפרץ את ההיקף, סתמו, וחזר ונפרץ וסתמו, דאף הכא פנים חדשות של היקף באו לכאן, והוה ליה היקף חדש שהוקף אחר שנפתח לו בית דירה, ומותר לטלטל בו!

אמר רב כהנא: רחבה שאחורי הבתים [שטח פנוי אחורי הבית, שאין משתמשין שם תשמישי הבית, כבחצר — משנה ברורה] שאין הבית פתוח לתוכו, חשיב כהיקף שלא הוקף לדירה, ואם היה ההיקף יותר מבית סאתים, אין מטלטלין בו, אלא בארבע אמות.

ואמר רב נחמן: אם פתח לו [לרחבה] פתח מן הבית הצמוד לרחבה, מותר לטלטל

71. וכתבו התוספות: דלפירוש זה דרש"י, יש על הסנדל טומאת מוגע מדרס, אף בסנדל שנפסקו שתי אזניו.

בכולו, שהפתח מן הבית מתירו, ועושהו כמוקף לדירה.

ולא אמרן שהפתח מתירו, אלא שפתח הפתח מן הבית ולבסוף הוקף הרחבה, אבל הוקף הרחבה ולבסוף פתח, לא. וכדאמרן לעיל דלא מיקרי הוקף לדירה בכי האי גוונא.

ותמהינן: פתח ולבסוף הוקף, פשיטא, ומאי קא משמע לן רב נחמן?!

ומשינינן: לא צריכא דאית ביה ברחבה, כלומר: שקודם שהוקפה הרחבה היה באותו מקום בי דרי [גורן].

מהו דתימא אפילו פתח ולבסוף הוקף לא מהני, שאין הפתח עשוי על דעת להקיף שם רחבה, אלא אדעתא דבי דרי [כדי שיוכל לצאת מביתו לגורן] עבדיה לפתח, קא משמע לן דסתמו נפתח לרחבה. (72)

קרפף יותר מבית סאתים שהוקף לדירה, ונתמלא מים מכונסים בשוחה שברחבה [תוספות] בעומק עשרה טפחים, סבור מתחלה רבנן למימר: דמים בקרפף, כזריעת זרעים דמו, דאמרן לעיל שהן מבטלין במקומם שם היקף לדירה — ולפיכך אסיר לטלטל בכולו, אם נתמלא מים ברובו של קרפף, וכדאמרן לעיל גבי "נזרע רובו", [קרן אורה, וכפירוש שני של תוספות].

אמר להו רב אבא (אבוה) [אחיה] (דרב) [דרבא] בריה דרב משרשיא: הכי אמרינן משמיה דרבא, מים, לאו כזרעים דמו אלא כנטעים של אילנות דמו — שאין מבטלין

היקף דירה, וכדאמרן לעיל — ולפיכך שרי לטלטל בו.

אמר עלה אמימר: הא דאמרן דמים חשיבי כד-ב דירה, והוא דחזיין לתשמישתא [שראוין המים לתשמיש] ששותין ממנו, דאין לך דירה גדולה מזו. אבל לא חזיין לתשמישתא, לא.

ואמר עלה רב אשי: ודחזיין לתשמישתא נמי [ואפילו ראויין לתשמיש] לא אמרן שחשיב דירה, אלא שאין ברוחב עומקו של מים יותר מבית סאתים, אבל אם יש ברוחב עומקו של מקוה המים עצמו, יותר מבית סאתים, אסור!

והטעם: שאין דרך שוחה מלאה מים, לעשותה יותר מבית סאתים, וחשיבי כזרעים [תוספות, לדעת ר"ן].

ודחינן לה: ולאז מילתא היא, אלא אפילו היה רחבו של מקוה המים בית כור, נמי חשיב מקומו כמקום דירה, מידי דהוה אכריא דפירי [כרי של פירות], שאף אם הוא גבוה עשרה וברוחב בית כור, לא בטלה תורת דירה ממקום הכרי.

החיא רחבה שהיתה גדולה מבית סאתים ולא הוקפה לדירה דהואי במקום הנקרא: פום נחרא, דחד גיסא הוה פתיח למתא [שמצידה האחד היתה פתוחה למבוי שבעיר שכלה לרחבה זו] והיה המבוי פרוץ במילואו לרחבה, והרחבה אינה פרוצה במילואה אלא בפתח עד עשר [ריטב"א], ואסור המבוי בטלטול, שהרי פרוץ הוא לרחבה שהיא כרמלית כיון שאינה מוקפת לדירה, [מלבד